

ad stk. 4

Bestemmelsen svarer til den hidtidige § 53, stk. 1, næstsidste pkt., men kompetencen til at ændre afgrænsningen henlægges i lighed med bestemmelserne om ophævelse af de øvrige bygge- og beskyttelseslinier til Skov- og Naturstyrelsen. Bestemmelsen er dog ikke til hinder for, at fredningsnavnene som vilkår for en dispensation i medfør af stk. 1 fordrer en ændring af beskyttelseszonen.

Adgangen til at ophæve eller ændre beskyttelsen efter stk. 4 vil således navnlig give mulighed for i forbindelse med den kommunale planlægning at tage stilling til tilrettelæggelsen af omgivelserne til fortidsminder, der indgår i tættere bebyggede områder. Ved en sådan stillingtagen vil beskyttelsesinteresserne kunne varetages i forhold til den konkrete lokalplan for området, således at realiseringen af planen ikke løbende vil kræve dispensationer, så længe udviklingen følger den plan, der har dannet grundlag for ændringen.

Bestemmelsen tænkes også anvendt til generelt at tage stilling til, hvilken beskyttelse der i medfør af stk. 1 skal gælde de fortidsminder, der findes i udbyggede byområder, hvor en beskyttelseszone på 100 m i nogle tilfælde kan forekomme uhensigtsmæssig.

ad stk. 5

Bestemmelsen indeholder en bemyndigelse til at fastsætte driftstekniske regler for skovdriften inden for 100 m beskyttelseszonen. Baggrunden herfor er ønsket om at beskytte fortidsminderne mod de beskadigelser, der kan opstå ved den mekaniserede skovdrift.

ad § 51

Bestemmelsen svarer til den hidtidige § 51, stk. 1, pkt. 1's sidste del. Bestemmelsen giver Skov- og Naturstyrelsen adgang til at genoprette de skader på fortidsminderne, der ikke kan tilskrives ejeren og brugeren. Bestemmelsen giver endvidere adgang til at lade fortidsminder underkaste arkæologiske undersøgelser, som af Skov- og Naturstyrelsen måtte skønnes påkrævede af videnskabelige grunde eller med henblik på at tilrettelægge reparationer, vedligeholdelse eller formidling. Arkæologiske undersøgelser i forbindelse med større istandsættelser forelægges Fortidsminderrådet, jf. § 7 a, til udtalelse før Skov- og Naturstyrelsens beslutning om gennemførelse af istandsættelsen.

ad stk. 2

Bestemmelsen svarer til den hidtidige § 50 med den tilføjelse, at bestemmelsen nu udtrykkeligt medtager

hjemmel for den hidtidige praksis, hvorefter Skov- og Naturstyrelsen kan forlange, at ejeren foretager foranstaltninger, der er nødvendige for at undgå nye beskadigelser af samme type som den, der har givet anledning til påbudet. Der vil typisk være tale om at påbyde hegning, f.eks. hvor fortidsmindet er udsat for massive kreaturskader, navnlig i gentagelsestilfælde.

ad stk. 3

Bestemmelsen supplerer stk. 2. Arbejder, hvis udførelse kræver særlig arkæologisk eller anden videnskabelig sagkundskab, har også hidtil været udført for ejerens og brugerens regning, idet påbud om at genoprette et beskadiget fortidsminde ikke i disse tilfælde kan anses for forsvarligt. Denne fortolkning af bestemmelsen klargøres i formuleringen, der hjemler mulighed for umiddelbart at benytte dette retsmiddel, såfremt Skov- og Naturstyrelsen skønner, at det vil være uforsvarligt at overlade genopretningen til ejeren og brugeren. Bestemmelsen bør som den hidtidige praksis kun anvendes, hvor der er klarhed om, hvem der har foretaget beskadigelsen. Bestemmelsen bør endvidere kun anvendes i de tilfælde, hvor genopretning ikke sker i forbindelse med gennemførelsen af en straffesag for beskadigelsen. I straffesagsammenhæng bliver kravet om betaling af genopretninger indarbejdet i anklagemyndighedens påstand.

ad § 52

Bestemmelsen afløser den hidtidige § 51, stk. 2, pkt. 1. Den giver mulighed for en smidigere administration af den hidtidige bestemmelse, der alene indeholdt mulighed for enten vederlagsfrie ordninger eller fuldstændig erhvervelse. Bestemmelsen kan anvendes af såvel Skov- og Naturstyrelsen som af de regionale fredningsmyndigheder, dvs. amtskommunerne. Bestemmelsen anvender derfor ordet »fredningsmyndighederne« som indehaver af kompetence efter reglen.

Da ejeren ofte vil være indforstået med offentlig adgang på et aftalt grundlag, har de amtskommunale myndigheder i en række tilfælde på privatretligt grundlag indgået sådanne aftaler. Bestemmelserne i § 52 medfører, at sådanne aftaler nu kan indgås med hjemmel i loven, hvilket bl.a. vil betyde, at de kan tinglyses med bedre prioritetsstilling.

De aftalte ordninger, der har været praktiseret, har for nogle typer vedkommende ikke bestået i etablering af egentlige stianlæg, men blot i markering af retten til offentlig adgang ved anvsningspæle, således at færdsel sker ad en »trapesti« i det dyrkede areal. Stien bliver så jordbehandlet sammen med det øvrige areal og »nyanlagt« hver sommer. Sådanne ordninger kan indebære, at stien flyttes fra år til år under